

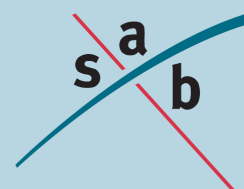
Quick scan flora en fauna

Woerden, Rietveld 33A

Dunamis Holdings BV

Datum: 28 september 2016

Projectnummer: 160180

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: V. Hommersen
Tweede lezer: R. van Gestel
Projectleider: E. Harleman
Project: Woerden, Rietveld 33A
Projectnummer: 160180

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	7
3	Quick scan flora en fauna	10
3.1	Onderzoeksmethode	10
3.2	Gebiedsbescherming.	10
3.3	Soortenbescherming	12
4	Conclusie	20
4.1	Gebiedsbescherming	20
4.2	Soortbescherming	20
5	Advies	22
5.1	Aanvullend onderzoek Flora- en faunawet	22
5.2	Zorgplicht	22
5.3	Broedende vogels	22
5.4	Aanbevelingen	23
5.5	Vervolgstappen	23

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dunamis Holding is voornemens om het perceel op de locatie Rietveld 33A te herontwikkelen. Op deze locatie bevindt zich één opstal met omliggend erf. De bedrijfsactiviteiten zijn hier al geruime tijd beëindigd. De huidige opstal zal worden gesloopt en daarvoor in de plaats zal een nieuw woonhuis worden gebouwd. De beoogde herontwikkeling past niet in het geldende bestemmingsplan, daarom is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is.

1.2 Plangebied

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied heeft betrekking op het perceel Rietveld 33A en ligt in het buitengebied ten westen van de kern Woerden. Woerden ligt in het oostelijke deel van het Groene Hart, een binnen de Randstad gelegen dunbevolkt veenweidegebied. De omgeving van Woerden kenmerkt zich voornamelijk door weilanden, akkers en de rivier de Oude Rijn. Deze rivier loopt van Harmelen, via Woerden, naar zee. In de omgeving liggen verder natuurgebieden als Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 340 m² en wordt begrensd door de openbare weg (Rietveld) in het noorden en de Oude Rijn in het zuiden. Aan de oost- en westzijde van de locatie grenzen tuinen van derden. Aan de westzijde van de locatie staat een transformatorhuisje (buiten de locatiegrenzen). Navolgende afbeeldingen illustreren de globale ligging van het plangebied en geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Daarvoor in de plaats wordt nieuwbouw gerealiseerd. Dit betreft een vrijstaande woning. De watergang wordt hierbij ongemoeid gelaten. Navolgende afbeelding geeft een impressie van het plangebied in de nieuwe situatie.

Impressie van het plangebied in de nieuwe situatie. Bron: Kolpa architecten.

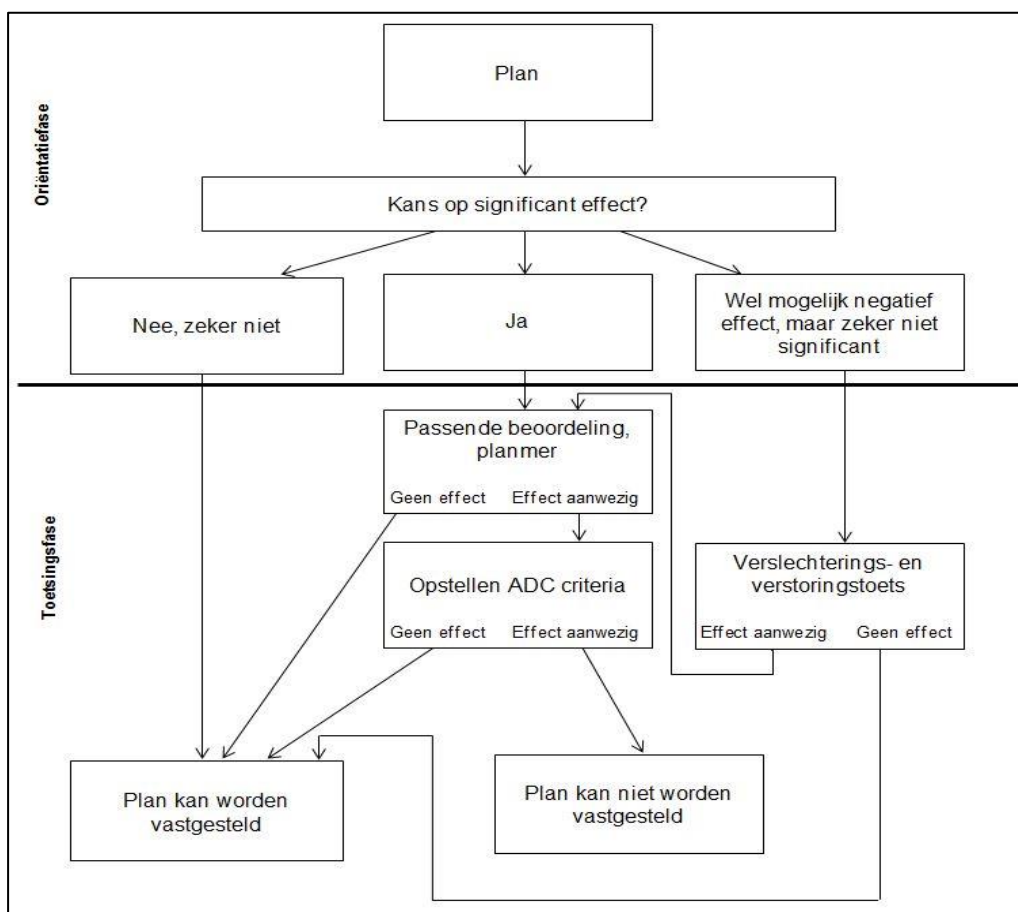
2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en verordeningen van de verschillende provincies aangaande onderwerpen als de Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebieden. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000-gebieden). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. In deze wet zijn naast de Natura 2000-gebieden ook de Beschermde natuurmonumenten opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Onderstaande afbeelding geeft een schematische weergave van de besluitvorming over plannen in relatie tot de Natuurbeschermingswet 1998 weer.

2.1.2 Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebied

Andere vormen van gebiedsbescherming zijn opgenomen in de provinciale omgevingsvisies en –verordeningen, maar vallen buiten de natuurwetgeving van de Rijks-overheid. Het betreft in ieder geval de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en beschermde weidevogelgebieden. Daarnaast hebben veel provincies ook beschermde ganzenfoerageergebieden aangewezen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor de EHS geldt dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt. In beschermde weidevogelgebieden en beschermde ganzenfoerageergebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op respectievelijk broedende weidevogels en overwinterende ganzen.

De provincie Utrecht heeft de bescherming van de EHS opgenomen in artikel 4.11 van de provinciale ruimtelijke verordening. Een ruimtelijk plan bevat geen nieuwe bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, tenzij:

- er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële andere mogelijkheden zijn, of de ruimtelijke ontwikkelingen nieuwe bebouwing of terreinverharding binnen omheinde militaire terreinen mogelijk maken;
- negatieve effecten voor de natuur worden zoveel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd door inrichting van nieuwe natuur elders, met dien verstande dat:
 - compensatie plaatsvindt in natura in de omgeving van de ruimtelijke ingreep;
 - het ruimtelijk plan waarin de compensatie wordt geregeld, gelijktijdig wordt vastgesteld met het ruimtelijk plan waarin de aantastende ruimtelijke ingreep mogelijk wordt gemaakt, tenzij verzekerd is dat de compensatie wordt gerealiseerd;
 - de compensatie minimaal gelijkwaardig is aan het verlies aan waarden en kenmerken.
 - voor zover compensatie in natura niet mogelijk is in de omgeving en elders ook niet mogelijk is, moet de resterende schade financieel worden gecompenseerd.

Niet elke ingreep leidt tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Ingrepen die (eventueel nadat inrichtingsmaatregelen zijn genomen) niet de wezenlijke kenmerken en waarden significant aantasten, zijn vanuit dit artikel toegestaan. Dit geldt ook voor uitbreidingen van geringe omvang van al binnen de EHS bestaande functies.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.1 Beschermingscategorieën

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1. beschermingscategorie 1:
een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;
2. beschermingscategorie 2:
voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
3. beschermingscategorie 3:
voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

2.2.2 Vogels

Alle nesten van inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Het betreft hier over het algemeen soorten die het gehele jaar gebruikmaken van hun nest, of niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen. Er worden hierin vijf categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Bij de vijfde en laatste categorie zijn de nesten jaarrond beschermd als er in de omgeving onvoldoende alternatieven zijn:

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

2.2.3 Zorgplicht

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop-, grond-, of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

3 Quick scan flora en fauna

3.1 Onderzoeksmethode

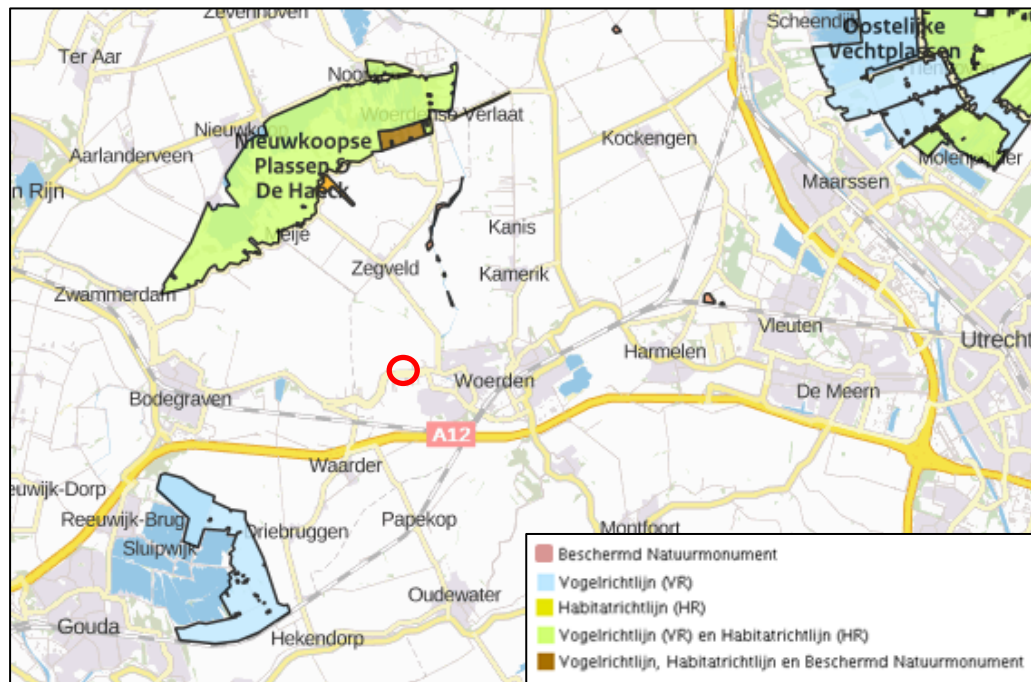
De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 20 april 2016 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Gebiedsbescherming.

3.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen (zie navolgende afbeelding).

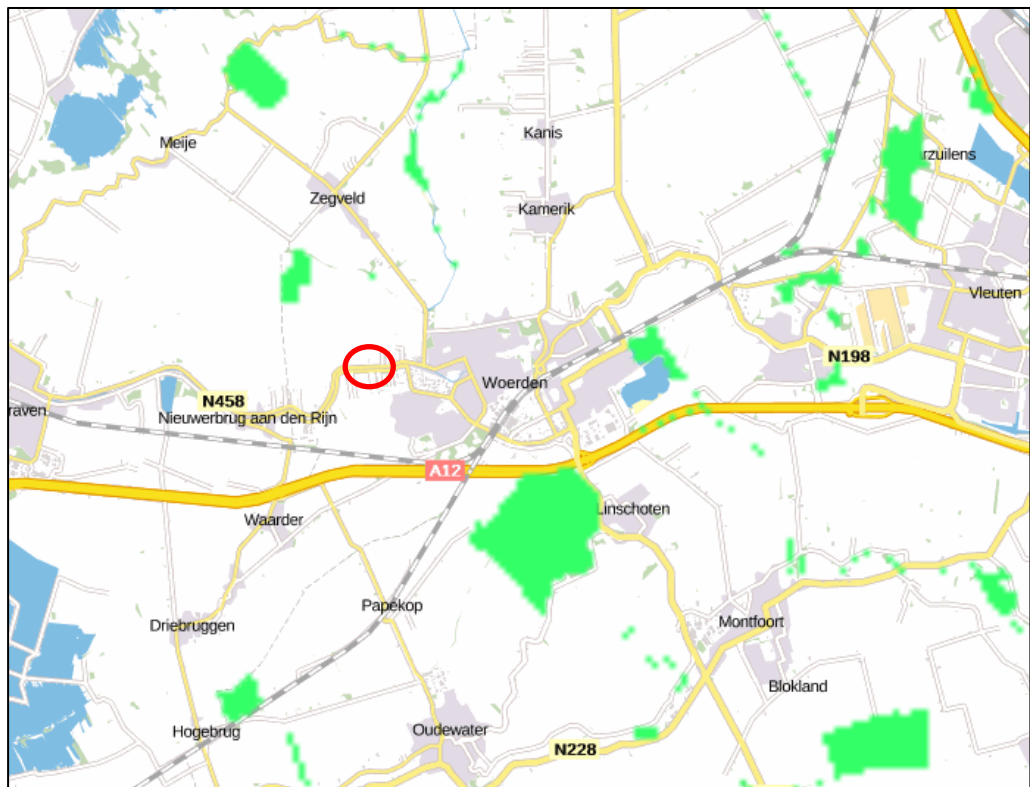
Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. Bron: Aeries. Bewerking: SAB.

In een straal van 3 kilometer bevindt zich geen Natura 2000-gebied maar wel een Beschermd Natuurmonument. Dit betreft Kamerikse Nessen op ongeveer 2,4 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, op ongeveer 5,5 kilometer afstand van het plangebied. Vanwege de kleine ruimtelijke ontwikkeling en vanwege de afstand en tussengelegen reeds verstorende elementen (zoals de N458), wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect hebben op de natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

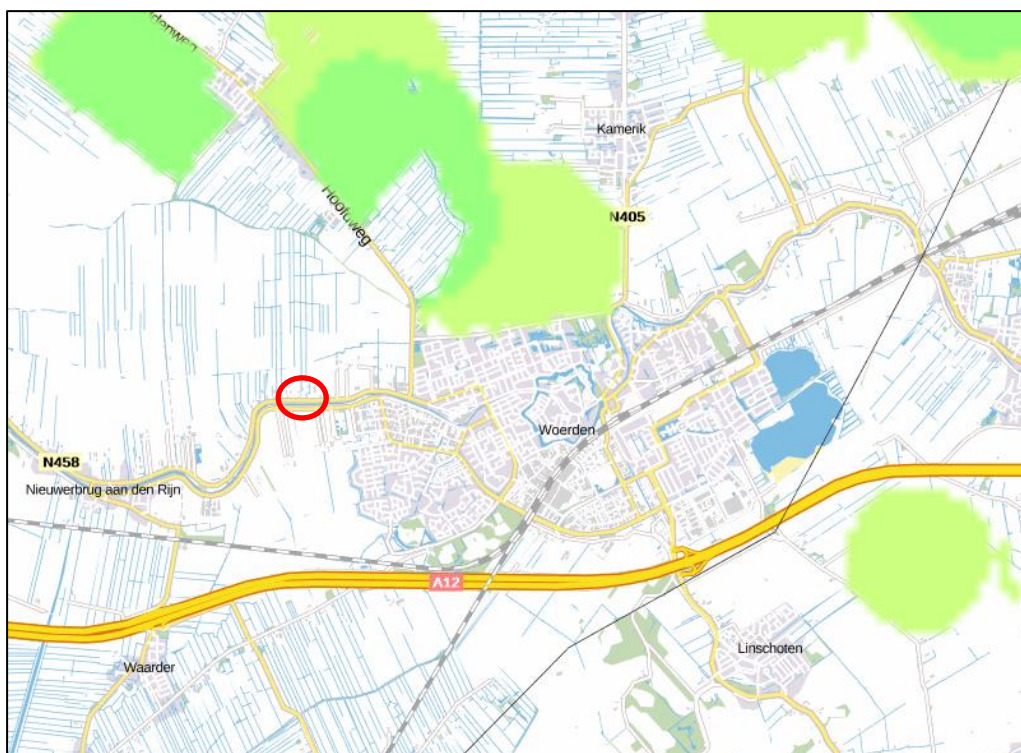
3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebied

Het plangebied ligt niet in de EHS of een weidevogelgebied. Het dichtstbijzijnde gedeelte van de EHS ligt op ongeveer 1,3 kilometer afstand van het plangebied (zie navolgende afbeelding).

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS. Bron: Provincie Utrecht. Bewerking: SAB.

Het dichtstbijzijnde weidevogelgebied ligt op ongeveer 1,4 kilometer afstand van het plangebied. Navolgende afbeelding illustreert de globale ligging van het plangebied ten opzichte van weidevogelgebieden.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van weidevogelgebieden.

Aangezien het plangebied niet in de EHS of een weidevogelgebied ligt, vormt de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Vanwege de kleine ruimtelijke ontwikkeling, de afstand en tussenliggende wegen, zijn daarnaast geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden.

3.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. In deze paragraaf zal enkel ingegaan worden op strikt beschermde soorten (beschermingscategorie 2 en 3) aangezien hiervoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

3.3.1 Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt daslook in de buurt van het plangebied voor.

De standplaats van daslook bestaat uit vochtige, vrij voedselrijke, kalkhoudende grond in loofbossen. Een dergelijk biotoop is niet in het plangebied aanwezig. Het plangebied is grotendeels verhard en bovendien zijn er geen beschaduwde groeiplaatsen onder loofbomen aanwezig. Daslook wordt om die reden niet in het plangebied verwacht.

Tijdens het veldbezoek zijn soorten waargenomen als grote brandnetel, paardenbloem en ridderzuring. Aangezien deze soorten niet aanvullend zijn beschermd, vormt de aanwezigheid van deze soorten geen belemmering voor het uitvoeren van de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de waterspitsmuis en de boommarter in de buurt van het plangebied voor.

De boommarter leeft in bosrijk en afgelegen gebied. Het bouwt zijn vaste rust- en verblijfplaats in een grote holte in oude bomen. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig, bovendien staat het plangebied niet in verbinding met een bosrijk gebied. De boommarter wordt om deze redenen niet in het plangebied verwacht.

De biotoop van de waterspitsmuis bestaat uit beken, rivieren, sloten, plassen, natuurlijke duinmeren en uit plaatsen waar grondwater opwelt. De soort houdt van schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers, variërend van open rietland tot elzenbroekbos. Direct ten zuiden van het plangebied stroomt de Oude Rijn. Ook is in het plangebied een kleine inham van de Oude Rijn aanwezig. Deze inham is verruigd met voornamelijk riet. Deze vormt daarom redelijk geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis. Echter, dit geschikte leefgebied ligt volledig geïsoleerd, aangezien de rest van de Oude Rijn ongeschikt is als leefgebied. Daar is bijvoorbeeld geen ruige oevervegetatie aanwezig. Ook zijn de oevers beschoeid. In de inham in het plangebied is daarom de waterspitsmuis toch niet te verwachten. Nader onderzoek naar deze soort is niet noodzakelijk.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, hollen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Het gebouw in het plangebied is tijdens het veldbezoek van binnen en van buiten geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële vleermuisverblijfplaatsen. In de muren van het gebouw zijn enkele gaten zichtbaar (zie navolgende afbeeldingen), waardoor de spouw toegankelijk is. Daarnaast is er ruimte zichtbaar onder dakpannen en is er een kleine en donkere zolder in het gebouw aanwezig. Aangezien alle deuren en ramen van het gebouw open staan, zouden vleermuizen deze zolder kunnen bereiken. Ook de spouwmuur en de ruimte onder de dakpannen kunnen een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen vormen.

Toegang tot de spouw en ruimtes onder dakpannen.

Tijdens het veldbezoek is het gebouw van binnen en van buiten geïnspecteerd op sporen van vleermuizen (uitwerpselen en prooiresten), deze zijn echter niet aangetroffen. Toch kan een verblijfplaats van vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten, vanwege de vervallen staat van het gebouw, de mogelijkheden tot een verblijfplaats en de nabije ligging van de Oude Rijn. Deze rivier kan namelijk een vliegroute of foerageerplek voor vleermuizen vormen. Foerageergebied in de omgeving van een potentiële verblijfplaats vergroot aanzienlijk de kans dat een verblijfplaats ook daadwerkelijk door vleermuizen in gebruik is.

Door de sloop van het gebouw vindt er mogelijk aantasting plaats van een verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen. Er is dan mogelijk sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Om met zekerheid vast te kunnen stellen of in het gebouw verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig zijn, wordt nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk geacht.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hopen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn daarom in het plangebied uit te sluiten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied door tientallen of honderden vleermuizen wordt gebruikt, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van een grote hoeveelheid vleermuizen verdwijnen. Dit kan een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke gebieden strikt beschermd.

In het plangebied zijn geen bomen of andere groenstructuren aanwezig, welke een geschikte foerageerplek voor vleermuizen vormen. In het plangebied zelf zal daarom geen sprake zijn van een essentieel foerageergebied. Wel kunnen er vleermuizen foerageren boven de Oude Rijn. De beoogde ontwikkelingen zullen echter geen negatief effect hebben op foeragerende vleermuizen boven de Oude Rijn.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd.

In het plangebied zijn geen doorlopende groenstructuren aanwezig, zoals een bomenrij. Derhalve zal er van een essentiële vliegroute in het plangebied geen sprake zijn. Wel kan de Oude Rijn, die direct ten zuiden van het plangebied stroomt, een vliegroute voor vleermuizen vormen. De beoogde ontwikkelingen zullen echter geen negatief effect hebben op eventueel aanwezige vliegroutes boven de Oude Rijn.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als koolmees, meerkoet, winterkoning, vink en Turkse tortel. Van de meerkoet en de Turkse tortel is tijdens het veldbezoek vastgesteld dat deze soorten in het plangebied broeden. Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd. Om te voorkomen dat door de geplande werkzaamheden broedende vogels verstoord worden, adviseren wij om de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart tot half augustus) te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en

merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. Als buiten de broedperiode nog een broedende vogel wordt aangetroffen, is ook deze beschermd en dienen de werkzaamheden ter plaatse gestaakt te worden. Er dient vervolgens contact met een ecooloog te worden opgenomen om de situatie te bespreken en een passende oplossing te vinden.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal jaarrond beschermde vogelsoorten in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de soorten steenuil, huismus, ransuil, gierzwaluw, roek, boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ooievaar, wespindief en grote gele kwikstaart. Het plangebied, gelegen aan de rand van Woerden, kan mogelijk onderdeel zijn van de (broed)biotoop van enkele strikt beschermde vogelsoorten. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Huismus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus moet bestaan uit een combinatie van nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen.

Het gebouw in het plangebied is tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op mogelijkheden tot een broedplek van een huismus. Het dak mist een aantal dakpannen. Bovendien is er onder de dakpannen ruimte zichtbaar (zie navolgende afbeeldingen).

Missende dakpannen en ruimte onder dakpannen in het plangebied.

De ruimte onder de dakpannen kan een geschikte broedplaats voor huismussen vormen. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen huismussen in het plangebied waargenomen. Het veldbezoek is uitgevoerd tijdens de broedperiode van de huismus. Deze soort is zeer honkvast en blijft, zeker in de broedperiode, in de directe nabijheid van de nestplaats. Het feit dat de soort tijdens geschikte weersomstandigheden niet in het plangebied is waargenomen, is een aanwijzing dat de huismus niet in het plangebied broedt. Bovendien biedt het plangebied geen beschutting in de vorm van

groenblijvende struiken en hagen. Ook zal er in het grotendeels verharde plangebied nauwelijks voedsel voor de huismus aanwezig zijn. Om bovenstaande redenen is het niet waarschijnlijk dat de huismus in het plangebied broedt of dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de huismus.

In de omgeving van het plangebied zijn wel huismussen waargenomen. Dit betreft een waarneming aan de overkant van de Oude Rijn. Deze huismussen hadden echter geen relatie met het plangebied.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland onder dakpannen en in kieren en gaten in muren. In het gebouw van het plangebied zijn veel kieren en gaten in de muren en het dak aanwezig. Echter, gierzwaluwen hebben hun nestplaats over het algemeen relatief hoog (hoger dan drie meter). Ook is in dit geval het dak minder steil dan 45 graden. Hierdoor is het dak minder geschikt voor nestplaatsen van de gierzwaluw, omdat de gierzwaluwen dan niet goed de mogelijkheid hebben om weg te vliegen. Ze moeten zich namelijk laten vallen voor ze in de vleugels kunnen komen. Al met al is het plangebied daarmee niet geschikt voor een nestplaats van de gierzwaluw. Aanwezigheid van een nestplaats van deze soort is in het plangebied daarom niet te verwachten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Ransuil

De biotoop van de ransuil bestaat uit open gebieden met voldoende landschapselementen in de vorm van bosjes, houtwallen en dichte hagen. Ransuilen broeden voornamelijk in oude nesten van kraaien en roofvogels, vaak in naaldbos of in naaldbomen in de nabijheid van weilanden en grasland. In het plangebied zijn geen oude naaldbomen aanwezig. Bovendien zijn in het plangebied geen sporen van de ransuil aangetroffen. De ransuil wordt daarom niet in het plangebied verwacht.

Steenuil

De biotoop van de steenuil bestaat uit halfopen landschappen met heggen, houtwallen en (knot)bomenrijen. De soort broedt oorspronkelijk in holtes in bomen en in gebouwen, maar tegenwoordig ook veel in nestkasten. In de omgeving van het plangebied zijn volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF enkele steenuil territoria bekend. Er zijn echter geen waarnemingen gedaan van de steenuil in het plangebied. Het gebouw in het plangebied is tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op sporen die op de aanwezigheid van een steenuil kunnen duiden. Deze zijn echter niet aangetroffen. Het wordt daarom niet waarschijnlijk geacht dat de steenuil in het plangebied broedt. Aangezien het plangebied grotendeels uit verhard terrein bestaat, zijn er ook geen geschikte foerageermogelijkheden in het plangebied. Het is daarom dan ook niet waarschijnlijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de steenuil. Nader onderzoek naar deze soort is niet noodzakelijk.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart komt voornamelijk voor in waterrijke gebieden. Met name rond beken en snelstromende rivieren. Vanwege de nabije ligging bij de Oude Rijn, kan de grote gele kwikstaart in de buurt van het plangebied voorkomen. Nesten van de grote gele kwikstaart worden echter niet in het plangebied verwacht. De soort maakt zijn nest namelijk in uitsparingen in muren en oeverwalbomen, in holle ruimten

onder bruggen, in duikers of achter sluisdeuren. Dergelijke elementen zijn niet in het plangebied aanwezig. Aanwezigheid van een nestplaats is daarom niet te verwachten.

Andere vogels met jaarrond beschermde nesten

Andere jaarrond beschermde vogelsoorten maken hun nesten in oude nesten van kraaien, buizerds en eksters in boomgroepen (boomvalk, wespandief) in hoge bomen (buiserd, roek, havik, sperwer) of op speciale nestpalen (ooievaar). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig, nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn derhalve niet in het plangebied te verwachten.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen reptielen in de buurt van het plangebied voor.

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het plangebied niet aanwezig. Enkel de ringslang laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. De soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heideterreinen en waterrijke zandgronden. De soort zet zijn eieren af op warme, vochtige plekken (broeihopen) en heeft voldoende schuilmogelijkheden in zijn omgeving nodig. Een dergelijke leefomgeving, zoals een laagveengebied, nat heideterrein of een waterrijke zandgrond, is niet in het plangebied aanwezig. Daarnaast ontbreken er houtwallen, dichte vegetaties of andere ruige elementen die de ringslang kan gebruiken als schuilmogelijkheid. De ringslang wordt vanwege het ontbreken van een geschikt biotoop, ruige schuilmogelijkheden en recente waarnemingen niet in het plangebied verwacht.

3.3.6 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied voor.

De rugstreeppad laat zich vaker in stedelijk gebied zien en is een pionierssoort die grote afstanden kan afleggen. De soort is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek en komt voornamelijk voor langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. De rugstreeppad is sterk gebonden aan vergraafbaar zand in braakliggend terrein en is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe en vrijwel onbegroeide poeltjes. Dergelijke elementen zijn niet in het plangebied aanwezig. Gezien de ligging van het plangebied nabij de Oude Rijn en nabij weilanden met een netwerk aan slootjes, kan de rugstreeppad wel in de omgeving voorkomen. Het plangebied zelf vormt in de huidige situatie echter geen geschikt biotoop vanwege de afwezigheid van vergraafbaar zand en ondiepe poeltjes. De rugstreeppad wordt om die reden niet in het plangebied verwacht.

3.3.7 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de bittervoorn en de kleine modderkruiper in de buurt van het plangebied voor.

De biotoop van de kleine modderkruiper bestaat uit stilstaand en langzaam stromend water, (polder)sloten, greppels, beken, geïsoleerde plassen, kanalen en oeverzones van meren en plassen. Kleine modderkruipers hebben een voorkeur voor een zandige bodem maar komen ook voor in water met een dikke sliblaag of kleibodem. De soort komt ook voor in sloten met weinig vegetatie.

De biotoop van de bittervoorn bestaat uit langzaam stromende en stilstaande zoete wateren. De soort komt voor in poldersloten, vaarten, vijvers, meren en sneller stromende plantenrijke rivieren en beken. Belangrijke elementen voor de leefomgeving van de bittervoorn zijn een goed ontwikkelde onderwatervegetatie of oevervegetatie en een diepte van minimaal 45 centimeter. Daarnaast is de aanwezigheid van zoetwatermossels een voorwaarde voor de voortplanting.

Het plangebied omvat ook een inham van de Oude Rijn. Deze inham is ruig begroeid met riet en dieper dan 45 centimeter (zie navolgende afbeeldingen).

Inham van de Oude Rijn in het plangebied.

Vanwege de plantenrijke begroeiing en vanwege recente waarnemingen in de directe omgeving, kan de aanwezigheid van de bittervoorn en kleine modderkruiper hier niet op voorhand worden uitgesloten. Echter, de watergang wordt met de beoogde planten ongemoeid gelaten. Negatieve effecten van het plan op strikt beschermde vissen zijn daarom niet te verwachten en een nader onderzoek naar deze soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

4 Conclusie

Dunamis Holding is voornemens om het perceel op de locatie Rietveld 33A te herontwikkelen. Op deze locatie bevindt zich één opstal met omliggend erf. De huidige opstal zal worden gesloopt en daarvoor in de plaats zal een nieuw woonhuis worden gebouwd.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, de Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebied dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied of in een Beschermde Natuurmonument. Het dichtstbijzijnde Beschermde Natuurmonument en Natura 2000-gebied liggen op respectievelijk 2,4 kilometer en 5,5 kilometer afstand. Aangezien het plan een kleine ruimtelijke ontwikkeling betreft en vanwege de afstand en tussengelegen reeds versturende elementen (zoals de N458), wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect zullen hebben op de natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. De Natuurbeschermingswet 1998 staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

4.1.2 *Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebied*

Het plangebied ligt niet in de EHS of een weidevogelgebied, deze gebieden liggen op respectievelijk 1,3 kilometer en 1,4 kilometer afstand. Vanwege de kleine ruimtelijke ontwikkeling, de afstand en tussenliggende wegen, zijn geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden. De ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS en weidevogelgebied staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

4.2 Soortbescherming

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal strikt beschermde plant- en diersoorten in de buurt van het plangebied voor. De meeste van deze soorten zijn in de huidige situatie echter niet in het gebied te verwachten, omdat mede op basis van het veldbezoek is geconstateerd dat een geschikt leefgebied ontbreekt. Echter, van twee soortgroepen kan op basis van het veldbezoek de aanwezigheid niet op voorhand worden uitgesloten.

4.2.1 *Vleermuizen*

In het gebouw in het plangebied zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten. Aangezien dit gebouw gesloopt gaat worden, gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Hierdoor kan sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen

van gebouwbewonende vleermuizen wordt noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Flora- en faunawet vast te stellen.

4.2.2 Vissen

De aanwezigheid van de kleine modderkuiper en bittervoorn valt niet op voorhand uit te sluiten in de watergang in het plangebied. Echter, de watergang wordt met de beoogde plannen ongemoeid gelaten. Negatieve effecten van het plan op strikt beschermde vissen zijn daarom niet te verwachten en een nader onderzoek naar deze soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

5 Advies

5.1 Aanvullend onderzoek Flora- en faunawet

Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens bepaalde standaarden en protocollen en in bepaalde periodes in het jaar om de aanwezigheid met voldoende juridische zekerheid vast te stellen.

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat vier veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Twee daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa 30 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van vleermuizen weer. Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vier veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient mogelijk een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd te worden en mitigerende maatregelen getroffen te worden.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												

5.2 Zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

5.3 Broedende vogels

De werkzaamheden dienen buiten de broedperiode plaats te vinden. Voor de meeste vogels loopt deze van half maart tot half augustus. Broedende vogels zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet en mogen niet verstoord worden. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

5.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te realiseren woningen;
- als er zolders of vlieringen worden aangelegd, zouden deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor worden de zolders mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huis- en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

5.5 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek vleermuizen.
- Indien geen essentiële functies voor vleermuizen worden vastgesteld of door het plan worden aangetast, is het plan haalbaar in het licht van de Flora- en faunawet.
- Indien essentiële functies voor vleermuizen worden vastgesteld en door het plan worden aangetast, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard kleine modderkruiper. Versie 2.0, januari 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard bittervoorn. Versie 2.0, januari 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis. Versie 2.0, december 2014.

van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.utrecht.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl